

ĐÓN XEM CÁC HIỆN TƯỢNG THIÊN VĂN KỲ THỨ NĂM 2013

Nếu như năm 2012 khép lại bằng vẻ "hùi hụi" tiếc nuối của các "tín đồ" yêu thiên văn bởi có tới 18 hiện tượng thiên nhiên kỳ thú diễn ra song thời tiết không thực sự ủng hộ để quan sát, thì năm 2013 chỉ có 11 hiện tượng thiên

Trao đổi với phóng viên, anh Đặng Vũ Tuấn Sơn, Chủ nhiệm Câu lạc bộ thiên văn học trẻ Việt Nam cho biết, ngoài các trận mưa sao băng mang tính "định kỳ" hàng năm, năm 2013 đáng chú ý nhất là hai lần nguyệt thực sẽ diễn ra vào tháng 4 và tháng 10. Tuy nhiên, việc quan sát được sự kiện này hay không còn phụ thuộc rất nhiều vào yếu tố thời tiết, vốn dĩ rất thất thường.

Dưới đây là thông tin về toàn bộ các hiện tượng sẽ có thể được quan sát tại Việt Nam trong năm 2013:

1. Mưa sao băng Quadrantids: Trận mưa sao băng cỡ trung bình với mật độ tối đa vào lúc cực điểm khoảng 30-40 sao băng/giờ diễn ra vào đêm mùng 3 và 4/1 (thời điểm lý tưởng nhất để quan sát hiện tượng này là sau nửa đêm mùng 3, rạng sáng mùng 4).

Trận mưa sao băng này có vùng trung tâm quan chòm sao Bootes (Mục phu/Thợ săn gấu). Một lưu ý là trăng cuối tháng sẽ là tác nhân che khuất khá nhiều sao băng của hiện tượng này.

2. Mưa sao băng Lyrids: Trận mưa sao băng cỡ trung bình/nhỏ với mật độ không quá 20 sao băng/giờ diễn ra trong khoảng từ 16-25/4. Cực điểm của nó sẽ rơi vào đêm 21 và 22. Mặt Trăng sẽ làm mờ nhiều sao băng của trận mưa sao băng này, do đó hiện tượng chỉ có thể quan sát thuận lợi ở các khu vực thời tiết lý tưởng và ít ô nhiễm khí quyển.

Mưa sao băng Lyrids có vùng trung tâm là chòm sao Lyra (Thiên cầm/cây đàn Lire).

Nguyệt thực tại bang Montana, Mỹ.

3. Nguyệt thực một phần: Hiện tượng này diễn ra vào tối ngày 25/4, có thể được quan sát thấy tại một dải rộng lớn gồm toàn bộ châu Âu, châu Phi, phần lớn châu Á và châu Đại Dương. Việt Nam chúng ta cũng nằm trong khu vực có thể quan sát trọn vẹn lần nguyệt thực này.

Đây có thể coi là hiện tượng thiên văn đáng chú ý nhất trong năm 2013 đối với người quan sát tại Việt Nam.

4. Mưa sao băng Eta Aquarids: Trận mưa sao băng cỡ nhỏ với mật độ lúc cực điểm chỉ khoảng 10 sao băng mỗi giờ. Thời gian lý tưởng nhất để quan sát trận mưa sao băng này là sau nửa đêm mùng 5, rạng sáng mùng 6/5.

5. Sao Kim và Sao Mộc gặp nhau trên bầu trời: Tuy không phải một hiện tượng thiên văn đặc biệt, nhưng việc Sao Kim và Sao Mộc gặp nhau cũng là một điều thú vị với những người yêu thích việc quan sát khi hai đốm sáng đẹp nhất gặp nhau trên bầu trời, chỉ cách nhau chừng 1 độ.

Để quan sát, người yêu thiên văn hãy hướng ánh mắt về bầu trời phía Tây lúc hoàng hôn buông xuống, ngày 28/5.

6. Mưa sao băng Nam Delta Aquarids: Đây là trận mưa sao băng với tâm điểm là chòm sao Aquarius với mật độ cỡ trung bình/nhỏ, khoảng 20 sao băng mỗi giờ. Thời điểm lý tưởng để quan sát hiện tượng này sẽ là đêm 28 và 29 tháng 7.

7. Mưa sao băng Perseids: Đây là một trong hai trận mưa sao băng lớn nhất trong năm với mật độ khoảng 60 sao băng mỗi giờ (hoặc hơn) trong đó có rất nhiều sao băng rất sáng và dài.

Trận mưa sao băng kéo dài từ 22/7 - 23/8 hàng năm, nhưng thời gian cực điểm rơi vào ngày 12, 13/8.

Ở thời điểm này, Mặt Trăng đầu tháng sẽ lặn trước nửa đêm, do đó vào thời điểm rạng sáng 13/8 sẽ là lý tưởng để quan sát hiện tượng này. Để quan sát, hãy nhìn về bầu trời phía Đông, nơi có chòm sao Perseus (Anh Tiên/dũng sĩ Persée).

8. Nguyệt thực nửa tối: Mặt Trăng sẽ đi vào vùng nửa tối của bóng Trái Đất, chuyển sang màu đỏ nhạt trong hiện tượng này.

Đây là nguyệt thực nửa tối duy nhất trong năm 2013 và người quan sát tại Việt Nam có thể thấy nó vào lúc hoàng hôn ngày 18 /10.

9. Mưa sao băng Orionids: Trận mưa sao băng tương đối lớn hàng năm với mật độ 20-30 sao băng/giờ với nhiều sao băng khá sáng, có vùng trung tâm là chòm sao Orion (thợ săn/dũng sĩ Orion).

Thời điểm lý tưởng để quan sát trận mưa sao băng này là đêm 21 và 22/10. Trong năm nay, việc quan sát trận mưa sao băng này sẽ gặp khó khăn do sự cản trở của ánh Trăng.

Mưa sao băng. (Nguồn: universetoday.com)

10. Mưa sao băng Leonids: Trận mưa sao băng lớn có tâm điểm ở chòm sao Leo (Sư Tử) có mật độ trung bình lên tới 40 sao băng/giờ. Thời điểm lý tưởng nhất để quan sát hiện tượng này sẽ là đêm 17, rạng sáng 18/11.

Mặc dù vậy, việc quan sát trận mưa sao băng này trong năm 2013 sẽ không được như mong muốn vì nó rơi vào đúng ngày Trăng tròn. Khi đó, ánh Trăng sẽ che mờ một lượng lớn các sao băng của hiện tượng.

11. Mưa sao băng Geminids: Đây là một trong số hai trận mưa sao băng lớn nhất (cùng với Perseids). Trận mưa sao băng này có tâm điểm là chòm sao Gemini (Song tử) với mật độ trên 60 sao băng mỗi giờ.

Năm 2013, Mặt Trăng sẽ gây một số cản trở trong việc quan sát hiện tượng này. Tuy vậy, đây vẫn có thể là một trận mưa sao băng đáng theo dõi. Thời điểm lý tưởng nhất cho người quan sát sẽ là rạng sáng 14/12, khi đó hãy tìm chòm sao Gemini khi đó nằm rất cao trên bầu trời. Đây cũng là hiện tượng thiên văn cuối cùng của năm 2013.